
Alternativ behandling

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Diskusjonen om alternative behandlingsformer er høyst aktuell. Sentralstyret oppnevnte i november 1994 et utvalg som skulle se nærmere på hva begrepet alternativ medisin omfatter, hvor utbredt slik behandling er i Norge i dag, gi envurdering av de mest sentrale alternative medisinske fagtradisjoner og utarbeide forslag til retningslinjer for Legeforeningens forhold til disse områdene. Utvalget har nå avgitt sin innstilling, og den blir i disse dager sendt på høring i organisasjonen.

Arbeiderpartiets leder, Thorbjørn Jagland, hadde på partiets landsmøte i 1995 et utspill hvor han tok til orde for økt bruk av alternativ medisin som et alternativ til kostbar tradisjonell medisin. I disse dager foreligger det også en komitérapport, forfattet av belgieren Paul Lannoye, som skal legges frem for Europaparlamentet. Hvis rapportens forslag til vedtak fører frem overfor kommisjonen, vil eventuelle direktiver eller retningslinjer også bli gjort gjeldende for Norge.

Legeforeningens utvalg mener at vi bør være åpne for mulige effekter av alternativ behandling, men at det må stilles krav til dokumentasjon. Legeforeningen bør bidra positivt til et samarbeid for å fremskaffe slik dokumentasjon hvis mulig. Utvalget peker videre på at metoder som har en forklaringsmodell som kan innpasses i vanlig naturvitenskapelig tenkning, lettere vil bli akseptert i medisinske miljøer enn f.eks. homøopati, hvis rasjonale ikke kan innpasses i naturvitenskapelig tankegang.

Da Statens helsetilsyn i 1995 sendte ut retningslinjer til landets sykehus om hvordan man skulle forholde seg til bruk av alternativ behandling i sykehus, parallelt med medisinsk behandling, var Legeforeningen noe tilbakeholden i sin støtte. Blant annet ble det pekt på at dersom alternativ behandling hadde innvirkning på sykdomsforløpet eller på virketiden for ordnede behandling, ville det være problematisk å avklare ansvarsforhold hvis forventet behandlingsresultat uteble. I litteraturen kan man finne henvisninger til dødelige utfall av forskjellig alternativ behandling. Også i Norge har vi hatt slike hendelser.

I Lannoye-rapporten som nå legges frem for Europaparlamentet, foreslås det at EU over de neste fem år skal bevilge 360 millioner kroner til forskning på området. Det foreslås også at alternativ behandling skal gi rett til refusjon av utgifter over landenes trygdesystemer, at det skal utarbeides godkjenningsordninger og at godkjente behandlere skalkunne operere uten begrensning innen hele EU, det vil si også i Norge. I Lannoye-rapporten pekes det også på at tradisjonell medisinsk forskningsmetodikk ikke nødvendigvis er egnet til å dokumentere effekt av alternativ behandling. Det må tas hensyn til de enkelte disipliners særlige karakteristika. Dette kan forstås slik at enkelte former for alternativ behandling skal kunne bli akseptert selv om de ikke er egnet til å underkastes vanlig vitenskapelig etterprøving.

Selv om man kan være positiv til at alternativ behandling bør underkastes de samme krav til dokumentasjon som medisinsk behandling, kan man stille seg undrende til at man kan anvende 360 millioner kroner over en femårsperiode når man ikke har akseptabel metodikk. Og uansett hvilken forskningsmetode man skal anvende, må det stilles krav til metodens validitet.

De økonomiske implikasjoner av å innføre refusjonsordninger for alternativ behandling er betydelige. Vårt utvalg har anslått at de samlede konsultasjonshonorarer beløper seg til 300 millioner kroner, og at omsetningen av forskjellig naturmedisinske produkter kommer opp i 700 millioner. Kostnadene er selvfølgelig ikke et argument mot alternativ behandling, men slike fakta styrker kravet om dokumentasjon av behandlingseffekter.

Våre medlemmer oppfordres til å ta del i den organisatoriske behandling vår utvalgsrapport nå skal ha. Det vil sikre at vi får et bredt grunnlag for foreningens fremtidige policy på dette området.

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 30. september 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. februar 2026.